

Hoitotiede dynaamisena muuttuvassa ympäristössä

18.6.2026

Turussa 9. – 10.6.2026 järjestetyn HTTS2026 XIX Kansallisen hoitotieteellisen konferenssin teemana oli ”Vaikuttavaa välittämistä” (HTTS, i.a.-a). Konferenssiin osallistui noin 400 hoitotieteellisestä tutkimuksesta kiinnostunutta osallistujaa. Konferenssissa oli useita tieteellisiä suullisia esityksiä, symposiumeja, e-posteriesityksiä ja posteriesityksiä. Lisäksi kahden päivän aikana oli monia verkostoitumistilaisuuksia erilaisilla kokoonpanoilla ja aiheilla sekä yhteinen iltajuhla, jossa nostettiin malja hoitotieteelle. Tapaamisissa yhteisenä tekijänä nousi esiin, että yhä enemmän tarvitaan monitieteellistä yhteistyötä ja tulevaisuuteen suuntautumista.

Näkökulmana tulevaisuuden rakentaminen

Megatrendejä kuvataan siten, että ne ovat useista ilmiöistä koostuva yleinen kehityssuunta, laaja muutoksen kaari (Dufva ym., 2026, s. 5). Megatrendit ovat siis tapa hahmottaa muutosten kokonaiskuvaa. Tämän hetken päätökset määrittävät tulevaisuutta, joten ei ole yhdentekevää, kuka asettaa suunnan. Suomen on muun muassa kohdattava edelleen kiihtyvä muutos omassa väestörakenteessaan. Sitra (Suomen itsenäisyyden juhlarahasto) on eduskunnan alaisuudessa toimiva poliittisesti ja taloudellisesti riippumaton tulevaisuustalo, joka edistää Suomen hyvinvointia ja vauhdittaa talouden kestävää kasvua (Sitra, i-a.). Sitran julkaisemassa megatrendit raportissa saadaan käsitystä tulevaisuuden reunaehdoista, erilaisista muutoksista, epävarmuuksista ja mahdollisuuksista (Dufva ym., 2026, s. 12–13). Näitä globaaleja megatrendejä ovat ikääntyvä väestö ja kaupungistuminen, geopoliittiset jännitteet ja yhteiskunnallinen levottomuus, ilmaston muutos, luontokato ja resurssipula, digitalisaatio ja tekoäly sekä murrosteknologiat, ja lisäksi geotalous ja vaurauden keskittyminen. Megatrendit suuntaavat myös hoitotieteellistä tutkimusta kohti kestävämpää, eettistä ja yhteiskunnallisesti vaikuttavaa hoitotyötä ja näin osaltaan tukevat hyvinvointialueiden

uudistumiskykyä (Rantamäki ym., 2026). Nämä ilmiöt ovat nähtävissä myös hoitotieteellisen tutkimuksen aiheissa.

Hoitotyön taloudellinen arvo ja osallisuus

Ensimmäisen konferenssipäivän pääluennoitsija oli yhdysvaltalainen professori Olga Yakusheva (HTTS, i.a.-b). Professori Yakusheva on terveydenhuollon ekonomisti, jonka Keynote-luento keskittyi hoitotyön taloudellisen arvon uudelleenarviointiin ja siihen, miten paradigman muutos voisi muuttaa sairaanhoitajat tulonlähteiksi ja strategisiksi voimavaroiksi terveydenhuoltojärjestelmässä sen sijaan, että heitä pidettäisiin vain työvoimakustannuksina (HTTS, i.a.-b). Professori Yakusheva tutkimuksen tavoitteena on ollut arvioida sairaanhoitajien suhteellista tehokkuutta eli yksilöllistä sairaanhoitajien lisäarvoa potilaiden kliinisen tilan muutokseen sairaalahoidon aikana ja tutkia sairaanhoitajien ominaisuuksia, jotka vaikuttavat lisäarvoon ja arvioida lisäarvoa tuottavan hoitotyön vaikutusta potilaiden hoitotuloksiin (Yakusheva ym., 2014, s. 1767). Tutkimustulokset viittaavat siihen, että sairaanhoitajien koulutuksen parantamiseen tehdyillä investoinneilla ja palkkauskäytännöillä on potentiaalia parantaa hoitotyön lisäarvoa.

Konferenssin ensimmäisen päivän toisena pääluentona oli paneeli, jonka aiheena oli osallisuudella vaikuttavuutta hoitotieteellisessä tutkimuksessa (HTTS, i.a.-b). Paneelikeskusteluun osallistui eri rooleissa toimivia asiantuntijoita, jotka tarkastelivat asiakkaiden ja potilaiden osallisuuden lisäämistä tutkimuksiin ja miten se vaikuttaisi eri näkökulmista katsottuna. Potilaiden ja yleisön osallistuminen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tutkimukseen on yhä tärkeämpää, ja se auttaa varmistamaan, että tutkimus keskittyy potilaille olennaisiin asioihin (Staniszewska ym., 2017). Aikaisemmissa tutkimuksissa on myös näyttöä siitä, että potilaiden osallistaminen terveystutkimukseen voi vaikuttaa myönteisesti tutkimuksen laatuun, merkityksellisyyteen ja vaikuttavuuteen (Dawson ym., 2020).

Hoitotieteen edistäjä 2026 -tunnustuspalkinnon sai post doc-tutkija ja dosentti Malin Andtfolk. Hän nosti puheessaan esiin, että tekoäly ja robotit tulevat helpottamaan hoitotyötä, mutta eivät tule korvaamaan ihmisten välistä myötätuntoa ja välittämistä. Andtfolk on aikaisemmissakin tutkimuksissaan todennut, että robotit eivät voi korvata ihmisiä ja korostanut ihmisen empatian tärkeyttä (Andtfolk ym., 2025, 786).

Vaikuttava välittäminen

Toisen päivän Keynote- puhuja oli Professori Riitta Suhonen, jonka puheenvuoro käsitteli ikääntyvien ihmisten palvelujen ja hoidon tulevaisuuden, ja vähän menneisyydenkin, suuntia. ”Vaikuttavaa välittämistä” teema on keskeinen ikääntyvän väestön ja yksilöiden näkökulmasta liittyen terveyskysymyksiin, hoitotyöhön ja palvelujärjestelmään (HTTS, i.a.-b). Päättäjille oli myös vahva viesti, välittäminen. Päättäjien tulee myös huomioida kaikkien päätösten kohdalla, miten ne vaikuttavat iäkkäiden kuntalaisten elämään.

Konferenssin päätti viimeinen pääluento, jossa kuultiin neljän viimeisimmän hoitotieteen professorin: professori Marjorita Sormusen Turun yliopistosta, professori Katja Jorosen Tampereen yliopistosta, professori Marja Härkäsen Itä-Suomen yliopistosta ja professori Kristina Mikkosen Oulun yliopistosta, näkökulmia aiheesta: Vaikuttavan välittämisen tulevaisuus. Professorit keskustelivat hoitotieteen keskeisistä neljästä

metaparadigmasta, jotka ovat ihminen, terveys, ympäristö ja hoitotyö. Metaparadigmat erottavat tieteenalat toisistaan sen suhteen, miten kukin tieteenala kehittää tietämystään ja tutkimustaan (Purisima ym., 2024, s. 614). Professorit päivittivät omissa puheenvuoroissaan nämä neljä käsitettä nykyaikaan ja pohtivat mitä ne tarkoittavat nyky-yhteiskunnassa ja mitä ne merkitsevät hoitotieteen näkökulmasta.

Kokonaisuudessaan konferenssi antoi paljon näkemyksiä ja ajatuksia niin maailman nykytilanteesta kuin miten asioita tulee tuoda esiin myös opetuksessa. Tulevaisuutta rakennetaan yhdessä ja on hienoa olla siinä vahvasti mukana.

Niina Keskinen
TtT, lehtori
SEAMK

Johanna Soini
TtM, lehtori
SEAMK

Lähteet

Andtfolk, M., Fagerström, L., Eide, H., & Nyholm, L. (2025). Experiences of a Humanoid Robot-Led Physical Training Program for Home-Living Older Persons – A Qualitative Pilot Study. *International Journal of Social Robotics, 17(5)*, 781–788. https://doi.org/10.1007/s12369-025-01212-x

Dawson, S., Ruddock, A., Parmar, V., Morris, R., Cheraghi-Sohi, S., Giles, S., & Campbell, S. (2020). Patient and public involvement in doctoral research: reflections and experiences of the PPI contributors and researcher. *Research Involvement and Engagement, 6(1)*, 23–23. https://doi.org/10.1186/s40900-020-00201-w

Dufva, M., Kiiski-Kataja, E., & Lähdemäki-Pekkinen, J. (2026). *Megatrendit 2026*. (Sitran selvityksiä 251). Sitra. https://www.sitra.fi/wp-content/uploads/2025/12/Sitra_Megatrendit_2026_Selvitys_web.pdf

Hoitotieteiden tutkimusseura. HTTS ry. (i.a.-a). *Abstraktikutsu.*https://htts.fi/abstraktikutsu.html

Hoitotieteiden tutkimusseura. HTTS ry. (i.a.-b). *Ohjelma.* https://htts.fi/ohjelma.html

Purisima, E. M. R., Arde, B. O. J. A., Nero, F. D., Locsin, R. C., & Montayre, J. (2024). Reframing the environment domain of the nursing metaparadigm: Exploring space, place, and technology. *Belitung Nursing Journal, 10(6)*, 614–623. https://doi.org/10.33546/bnj.3458

Rantamäki, A., Joronen, K., Mattila, E., & Leino, K. (2026). *Mitä hoitotieteessä tutkitaan ja mihin tutkimusta tulis suunnata hyvinvointialueilla? Esimerkkinä Sisä-Suomen hoitotieteellinen toimintaohjelma*. (Posteriesitys, Htts – konferenssi 2026). Tampereen yliopisto.

Sitra. (i.a.). *Mikä Sitra?*https://www.sitra.fi/mika-sitra/

Staniszewska, S., Brett, J., Simera, I., Seers, K., Mockford, C., Goodlad, S., Altman, D., Moher, D., Barber,

R., Denegri, S., Entwistle, A., Littlejohns, P., Morris, C., Suleman, R., Thomas, V., & Tysall, C. (2017). GRIPP2 reporting checklists: tools to improve reporting of patient and public involvement in research. *BMJ, 358*, j3453–j3453. https://doi.org/10.1136/bmj.j3453

Yakusheva, O., Lindrooth, R. C., & Weiss, M. (2014). Nurse Value-Added and Patient Outcomes in Acute Care. *Health Services Research*, *49*(6), n/a-n/a. https://doi.org/10.1111/1475-6773.12236